

2014 m. gegužės 13 d. pranešimas VIR

Audito komitetas: padėtis korupcijos srityje pagerės, kai ištrauksime galvas iš smėlio

Lietuvoje kovai su korupcija sukurta daugybė strategijų ir programų, institucijos džiaugiasi, kad jau seniai vykdo tokias priemones, apie kurias kitose valstybėse ar net Europos Audito Rūmuose dar tik svarstoma, tačiau tyrimai rodo, kad korupcijos lygis Lietuvoje nemažėja. Kodėl taip yra ir ką turime daryti, kad padėtis realiai pasikeistų, Seimo Audito komitetas aptarė su atsakingų institucijų vadovais.

Seimo Audito komitetas su Lietuvos atsakingų institucijų vadovais aptarė Lietuvoje taikomų antikorpucinių priemonių veiksmingumą. Deja, teko pripažinti, kad nors yra sukurta įvairių programų ir strategijų, realus jų įgyvendinimas vis dar yra labiau deklaratyvus, o efektas – abejotinas. Audito komiteto pirmininkės Jolitos Vaickienės teigimu, „už kiekvienos strategijos įgyvendinimo yra žmonės, ir tik nuo jų požiūrio į taikomas priemones priklauso, ar jos bus efektyvios, ar tik formalios.“

„Turime pagaliau liautis būti stručiais ir apsimesti, kad korupcija gali būti bet kur kitur, tik ne mano kieme. Kiekvieno įstaigos vadovo atsakomybė yra realiai vertinti rizikingas sritis ir imtis veiksmingų priemonių toms rizikoms suvaldyti. Tik tada, kai korupcijos židinių vertinimas bus atliekamas ne „dėl paukščiuko“ ir vertinamos tikrai rizikingos sritys, o ne tos, kuriose iš principo nelabai yra vietos korupcijai, bus galima tikėtis tinkamų veiksmų ir korupcijos mažėjimo“, – teigia J. Vaickienė. Tačiau suprasdama, kad mentaliteto keitimas yra ilgai trunkantis procesas, sako palaikysianti Specialiųjų tyrimų tarnybos iniciatyvą į korupcijos rizikos vertinimo procesą įtraukti skirtingus vertintojus. Bus toliau diskutuojama dėl galimybių tokią funkciją savivaldos lygmenyje pavesti atlikti savivaldybių kontrolieriams, tariamasi, kokį vaidmenį šioje srityje turėtų atlikti vidaus auditoriai.

Diskusijoje buvo iškeltas klausimas ir dėl įstatymuose paliekamų per plačių galimybių poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti atskiras sritis. Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovai pritarė komiteto narių nuomonei, kad siekiant apriboti galimybes piktnaudžiavimui, įstatymuose turi būti aiškiai apibrėžiamos reguliavimo ribos ir nustatomi nedviprasmiški kriterijai.

„Neretas atvejis, kad įstatymuose paliekamomis plačiomis galimybėmis žemesnės galios teisės aktais reguliuoti svarbias visuomeninio gyvenimo sritis pasinaudoja interesų grupės, padarydamos įtaką priimamiems sprendimams, kurie iš esmės iškreipia įstatymo leidėjo valią. Todėl Audito komitetas ir toliau laikysis griežtos ir ne visiems priimtinos pozicijos, kad esminiai reikalavimai turi būti apibrėžiami įstatymuose“, – pažymi J. Vaickienė.

2013 metų Eurobarometro atlikti tyrimai parodė, kad daugiau kaip 80 proc. lietuvių sutinka, kad yra korupcijos nacionalinėse ir vietinėse viešosiose institucijose, o daugiau kaip pusė respondentų mano, kad korupcijos problema mūsų šalyje yra labai paplitusi ir korupcijos lygis kyla.

Audito komiteto pirmininkė Jolita Vaickienė (tel. (8 5) 239 6670)

Audito komiteto biuro patarėja Lina Milonaitė (tel. (8 5) 239 6017)